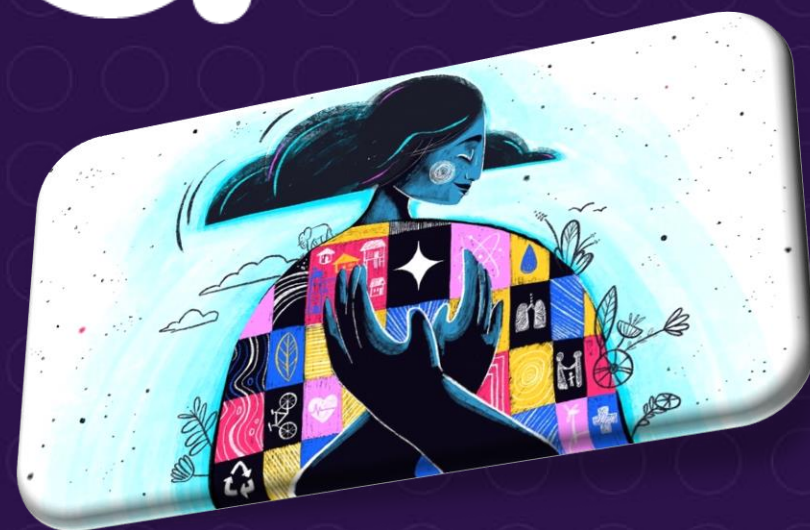

Stiske današnjega časa: od strahu k pogumu

Ljubljana, 10. oktober 2022, Atrij ZRC

umra

SVETOVNI DAN DUŠEVNEGA ZDRAVJA 2022

Duševno zdravje migrantov in migrantk: med miti in realnostjo

Sanja Cukut Krilić, ZRC SAZU

Partnerji programa:

Sofinancer programa:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Uvodna pojasnila

- Kdo je migrant/migrantka? Terminološke zagate!
- Raznolikost med skupinami migrantov (statusi, izkušnje, doživljanje migracije): varne/zakonite poti vs. nedokumentirane, tvegane poti → različne oblike negotovosti, tveganj, stisk.

Ranljivost, prikrajšanost migrantov in migrantk

- ✓ perspektiva zdravja: skupina, ki naj bi **ustvarjala** zdravstvene **grožnje** in tveganja;
- ✓ migranti in migrantke kot domnevni **nosilci** bolezni in hkrati **breme** socialnim in zdravstvenim storitvam v državi, v katero so prišli, strategije držav za omejitve vstopa na ozemlja, dostopa do zdravstvenega varstva, nezakoniti pripor;
- ✓ podvrženost zakonom in praksam, ki slabšajo telesno in duševno zdravje;
- ✓ primer: definicija duševnega zdravja WHO.

Svetovna zdravstvena organizacija je duševno zdravje opredelila kot »stanje dobrega počutja, v katerem posameznik razvija svoje sposobnosti, se spoprijema s stresom v vsakdanjem življenju, učinkovito in plodno dela ter prispeva v svojo skupnost.«

-spoprijemanje s stresom: skupina z izrednimi količinami stresa; negotovosti, strah, izgube.

- stanje, v katerem posameznik **razvija** svoje **sposobnosti**:

- ✓ Omejitev zaposlovanja;
- ✓ Omejitev izobraževanja;
- ✓ Omejitev komunikacije.

- Učinkovito in plodno **dela** in **prispeva** v skupnost:
 neznanje oziroma slabo znanje jezika, slaba informiranost,
 nepoznavanje sistema in neprilagojenost dejanskim
 življenjem in izkušnjam.

- ✓ dejavniki ranljivosti, prikrajšanosti **mnogoteri**;
- ✓ **običajen/normalen** odziv ljudi na neobičajne/**nenormalne okoliščine travme, izgub?**
- ✓ problematičnost kategoriziranja »normalnih« in »abnormalnih« reakcij;
- ✓ pravne zadeve – kategorizacija osnova za pravno zaščito, pravice.

- ✓ **razlogi za molk** o stiskah: zgodovina represije, pogovor ne pomaga, izogibanje simptomom in opomnikom, strah pred odtujitvijo od skupnosti, pomanjkanje zaupnosti, strah pred stigmo, dostop do pomoči, pomanjkanje informacij;
- ✓ migracija kot **dejavnik tveganja** za slabše duševno zdravje? primeri: LGBT, ekonomski dejavniki, itn.

Povzetek

- ✓ izpostavljeni **različnim dejavnikom ranljivosti** tako pred samo migracijo, kot tudi v procesu migracije in v fazi prilagoditve življenju v novih družbah;
- ✓ migracije ne moremo obravnavati kot **enoznačnega** dejavnika, ki pozitivno ali negativno vpliva na duševno zdravje;
- ✓ nujnost **premisleka o organizaciji, sistemih** družb **sprejema**, njihovih politikah in praksah.

Literatura

Bäärnhielm S, Laban K, Schouler-Ocak, Rousseau C, Kirmayer L. Mental health for refugees, asylum seekers and displaced persons: A call for a humanitarian agenda. *Transcultural Psychiatry*. 2017; 54(5-6): 565-574.

Bhugra D. Migration, distress and cultural identity. *British Medical Bulletin*. 2004; 69: 129-141.

Bhugra D, Gupta S. Introduction: setting the scene. V: Bhugra D, Gupta S, uredniki. *Migration and Mental Health*. Cambridge: Cambridge University Press; 2010: 1-14.

Dein S, Bhui Singh K. At the crossroads of anthropology and epidemiology: Current research in cultural psychiatry in the UK. *Transcultural Psychiatry*; 2013; 50(6): 769-791.

Ingleby D. Editor's introduction. V. Ingleby D, urednik. *Forced Migration and Mental Health Rethinking the Care of Refugees and Displaced Persons*. Boston: Springer; 2005: 1-27.

Kirmayer L. Editorial: Rethinking cultural competence. *Transcultural Psychiatry*; 2012; 49(2): 149-164.

Metzl JM, Hansen H. Structural competency: Theorizing a new medical engagement with stigma and inequality. *Social Science & Medicine*. 2014; 103: 126-133.

Hvala za pozornost 😊

sanja.cukut@zrc-sazu.si

The logo for 'umra' features a stylized white 'u' with five colored dots (orange, pink, purple, green, and light blue) arranged in a semi-circle above its top curve. To the right of the 'u' is the lowercase text 'mra' in a white, rounded, sans-serif font.

umra